

ШАПОВАЛОВА

Людмила Володимирівна

доктор мистецтвознавства (2008,
спеціальність 17.00.03 Музичне мистецтво);
професор (2011), завідувач кафедри
інтерпретології та аналізу музики (з 2004 р.);
академік Академії вищої школи України (2024)

Викладає навчальні дисципліни:

Перший (бакалаврський) рівень:

ОП «Музикознавство та композиція» (фахова профілізація «Музикознавство») – «Аналіз музичних творів»; «Спеціальний клас»; «Дипломна робота бакалавра»;

ОП «Сольне інструментальне та вокальне виконавство», ОП «Оркестрова майстерність» – «Аналіз та інтерпретація музики»

Другий (магістерський) рівень: «Методологія наукових досліджень»; «Науково-дослідницька майстерність»; «Підготовка дипломної роботи магістра»; «Наукова практика»

Третій (освітньо-науковий / освітньо-творчий) рівень: «Методологія гуманітаристики»; «Музична інтерпретологія»

ID ORCID <https://orcid.org/0000-0002-9407-7337>

Профіль в Google Академії:

<https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=5QgWvygAAAAJ>

Профіль Web of Science/ Publons:

<https://publons.com/researcher/4371443/liudmyla-shapovalova/>

Контакт: refleksia@ukr.net; refleksiaua@gmail.com

Коротка біографія. Шаповалова Людмила Володимирівна у 1979 році закінчила Харківський державний інститут імені І.П.Котляревського за спеціальністю «музикознавство» (кваліфікація музикознавець, викладач). Стаж – 45 років: з 1979 р. по нині працює у ХНУМ імені І. П. Котляревського, декан історико-теоретичного факультету (1985-1991). Тема докторської дисертації «Музика як аналог особистості: до проблеми рефлексійної свідомості» (2008).

Активна учасниця всеукраїнських і міжнародних наукових конференцій та науково-мистецьких проєктів. Членкиня спеціалізованих вчених рад мистецьких вишів України (ХНУМ імені І.П. Котляревського; ХДАК з 2005

року), заступник голови (2019-2021), голова спеціалізованої разової ради захисту на здобуття ступеня доктора філософії (PhD); офіційний опонент на захисті кандидатських (понад 30) та 11 докторських дисертацій (І.Л. Бермес, 2014, А. Сташевський, 2014; А. Скорик, 2015; Т. Молчанова, 2016; Л. Повзун, 2018; Т. Іванніков, 2018; Т. Гусарчук, 2018; О. Коменда, 2020; О. Овсяннікова-Трель, 2021; В. Ракочі, 2021; А. Черноіваненко, 2021).

Член експертної комісії МОН України з питань проведення акредитації кафедри музикознавства Львівська школа Львівського національного університету імені І. Франка (19-22 грудня 2018 р.).

Відзнака «Вища школа Харківщини – кращі імені», номінація «Завідувач кафедри» (2010). Стипендіат премії імені В. Каразіна Харківської обласної ради (2021).

Педагогічна робота. За 20 років діяльності в якості наукового керівника кваліфікаційних робіт підготувала 24 музикознавця (бакалаврів та спеціалістів); понад 100 магістрів виконавських спеціальностей; 45 кандидатів мистецтвознавства (докторів філософії); 2 докторські дисертації (Рябуха Н. О., 2017; Александрова О. О., 2018).

За період з 2014 по 2024 роки ступінь доктора філософії (PhD) та доктора мистецтва отримали 27 випускників наукового класу Л.В. Шаповалової:

1. Варавкіна-Тарасова Надія Петрівна. «Духовний зміст музичного твору» (2014).

2. Лю Лянь. «Музично-теоретичні дисципліни в системі професійної підготовки музикантів у Китаї: досвід взаємодії національної та європейської традицій». Харків : ХНУМ імені І.П.Котляревського (2015)

3. Жалейко Дар'я Миколаївна. «Кітч та його трансформація в музиці Валентина Сильвестрова» (2015)

4. Ма Цзяця. «Інструменталізм у камерно-вокальній музиці» (2015)

5. Костогриз Сергій Олександрович. «Виконавство на балалайці в системі музичного мистецтва України» (2016)

6. Заверуха Олена Леонідівна. «Хорове письмо: історія та шляхи функціонування» (2016)

7. Оболенська Марія Михайлівна. «Фортепіанна творчість Луї В'єрна в аспекті історичної теорії стилю» (2017)

8. Зотов Денис Ігорович. «Виконавство на саксофоні в системі музичного мистецтва XX століття» (2018)

9. Ці Мінвей. «Жанрово-стильові пріоритети професійної підготовки вокалістів Китаю на етапі глобалізації» (2018)

10. Малий Дмитро Миколайович. «Специфіка композиторського мислення» (2018)

11. Чайковська Ксенія Іванівна. «Ансамбль скрипалів в жанровій системі музично-виконавського мистецтва» (2018)

12. Шепеленко Наталя Борисівна. «Втілення жанрового канону ораторії у творчості західноєвропейських і вітчизняних композиторів XVII-XXI ст.» (2018)

13. Лю Нін. «Рефлексія у вокальній музиці ХХ століття (на прикладі творчості Д. Шостаковича та Б. Лятошинського)» (2018)
14. Копелюк Олег Олексійович. «Фортепіанна творчість Івана Карабиця: феноменологія стилю» (2018)
15. Сунь Бо. «Вокальна творчість Г. Свиридова: параметри співтворчості виконавця та композитора» (2019)
16. Ван Дуаньгуй. «Мелос як парадигма вокального мистецтва: на матеріалі творчої практики України та Китаю» (2019)
17. Каменєва А.С. «Духовний універсум хорової творчості Михайла Шуха» (2020)
18. Тищик Вадим Борисович. «Програмність в баянній музиці» (2021)
19. Клендій Олег. Фортепіанний стиль К. Сен-Санса як втілення виконавського ідеалу європейської культури ХІХ століття (2021)
20. Хуан Лей. Пастораль в музиці: історико-стильовий та виконавський аспекти (2022)
21. Фартушка Олексій Дмитрович. Хорова поліфонія в системі композиторського стилю (на прикладі творчості П. Гіндеміта, І. Стравінського, О. Щетинського) (2022)
22. Стрілець Андрій Миколайович. Діяльність оркестру народних інструментів ХНУМ імені І.П. Котляревського в історичному хронотопі (2023), доктор мистецтва
23. Лю Тін. («Мистецтво співу та танцю як художня цілісність: історико-стильовий та феноменологічний аспекти» (27.03.2023).
24. Козик Дар'я Сергіївна. «Вокально-хорова творчість Ф. Мартена як феномен виконавської практики», 08.05.2024
25. Бурцев Микита Вікторович. «Християнські мотиви в оперній і камерно-вокальній музиці ХVІІ – ХХ століть» (26.10.2023), доктор мистецтва
26. Чуб Максим. «Невідомий романтик Крістіан Сіндінг: еволюція фортепіанного стилю, 30.10.2023, доктор мистецтва
27. Коноров Олексій Олексійович. «Культурно-стильові ландшафти вокальної музики України в творчій практиці виконавця-тенора», 21.09.2024, доктор мистецтва

Наукова та науково-педагогічна робота.

Є науковим керівником комплексних тем науково-дослідницької діяльності ХНУМ імені І.П. Котляревського:

- «Шляхи розвитку сучасної інтерпретології» (2004–2008);
- «Історія і методологічні засади сучасної інтерпретології» (2008-2012);
- «Когнітивні моделі інтерпретології» (2012-2017);
- «Інтерпретологія як інтегративна наука» (2017-2022);
- «Когнітивне музикознавство: парадигматика музичної творчості в актуальних запитах історії» (2022-2027).

Член редакційної колегії збірника наукових праць «Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти» включеного до переліку наукових фахових видань України (категорія В), редактор-укладач випусків

№№ 29, 32, 34, 40, 42, 46–49, 52, 58; відповідальний редактор видання «Магістерські читання» (Когнітивне музикознавство): випуски 10-15 (2014-2019).

Л. В. Шаповалова – голова журі Всеукраїнського конкурсу наукових робіт імені І. Полусмяк (2023, 2024), а також Всеукраїнського конкурсу юнацької наукової творчості «Юні науковці в музичному всесвіті: у пошуках таємниць та відкриттів» (2023, 2024).

Є автором монографії («Рефлексивний художник. До проблеми рефлексивної свідомості в музиці», 2007) та співавтором колективних монографій та наукових статей (більше 60).

Основні публікації:

1. Шаповалова Л.В. Формування мислення сучасного виконавця в системі інтегральних зв'язків теорії музики та інтерпретології. *Modern culture and art history: an experience of Ukraine and EU: Collective monograph*. Riga : Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2020. Р. 1-20. (у співавторстві з О.О.Александровою).

2. Yu.V. Nikolaievsk, L.V.Shapovalova. Пізнаваність символу в музиці інтерпретативний аналіз. *Modern Ukrainian musicology: from musical artifacts to humanistic universals: Collective monograph*. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2021. Pp. 126–143. doi: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-072-8-7>

3. Yuliia Nikolaievsk, Liudmyla SHapovalova, Marianna CHernyavska, Nataliya Govorukhina. Pastoral in instrumental and vocal music 18-21 centuries: genre invariant and performance. *Ad Alta: Journal of interdisciplinary research*. Special Issue No.: 11/02/XX. (Vol. 11, Issue 2, Special issue XX.). pp.136–140. Web of Science http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/110220/papers/A_23.pdf.

4. Yuliia Nikolaievsk, Liudmyla SHapovalova, Nataliia Mykhailova, Iryna Romaniuk, Anna KHutorska) Vocal and choir performance in the music and theater university (psychological and communicative aspects). *Ad Alta: Journal of interdisciplinary research*. Special Issue No.: 11/02/XX. (Vol. 11, Issue 2, Special issue XX.). pp.141–146. Web of Science (http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/110220/papers/A_24.pdf).

5. Serhaniuk L., Shapovalova L., Shehda L., Kazymyryv K., Kolubayev O. Portraits and self-portraits of composers at the musical work. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research – Magnanimitas*. 2021. XVII, 10-11. <http://www.magnanimitas.cz/10-02>

6. Serhaniuk, L. I., Shapovalova, L. V., Nikolaievsk Yu.V., Kopeliuk, O. O. Genre in the music communication system and the artist's mission. *Linguistics and Culture Review*, 5(S4), 218-233. <https://doi.org/10.21744/lingcure.v5nS4.1575/>

7. Shapovalova, L.; Romaniuk, I.; Chernyavska, M.; Shchelkanova, S. Early (Avant- Garde) Symphonies by Valentin Silvestrov as a Sound Universe. *Studia Universitatis Babeş-Bolyai Musica*. 2021. Volume: 66 Issue: 1 Pages: 329-343 DOI: 10.24193/subbmusica.2021.1.21

8. Shapovalova, Liudmyla; Govorukhina, Nataliya; Zinchenko, Viktoriia; Varavkina-Tarasova, Nadiia; Derkach, Larysa. The "cherubim song" genre in ukrainian musical culture. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*, 2023.

Vol.13. Issue 1. P. 148-153 <https://doi.org/10.33543/130132148153> ID *Web of Science*: HTM-7802-2023

9. Shapovalova, Liudmyla; Bohdan, Kysliak; Ruslana, Vavryk; Zinchenko, Viktoriia; Bohdan, Katryniak. Solo instrumental concert with the participation of folk and percussion instruments in the context of the new european tradition. *AD ALTA-journal of interdisciplinary research*. 2024. Vol.14. Issue 1-XLI. P.72-78. https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140141/papers/A_12.pdf
WOS:001228321900012 ;ISSN 1804-7890

10. Bohdan Kysliak, Liudmyla Shapovalova, Ruslana Vavryk, Dmytro Hub'yak, Serhii Davydov. Performance poetics as an imalogical vision of a contemporary musical work. *Ad alta: journal of interdisciplinary research*. The Czech Republik, February, 2024 14/01/XL. (Volume 14, issue 1, P. 60-64. https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140140/papers/A_09.pdf

11. Liubov Serhaniuk, Liudmyla Shapovalova, Yuliia Nikolaievskaa, Svitlana Melnyk, Dmytro Zaporozhan. Poetics Of Musical Baroque: Aesthetics, Performing Traditions, Interpretation. *Yegah Müzikoloji Dergisi*, 2024. <https://doi.org/10.51576/ymd.1559217> (Scopus)

12. Shapovalova, Liudmyla, Chernoiivanenko, Alla; Bondar, Ievgeniia; Filatova, Olha; Murza, Svitlana (2024). The influence of genre and species characteristics on musical and performing interpretation. *Revista de Investigacao e Ensino das Artes (Journal of Research and Arts Education)*. Vol. XVII (33). Pp. 169-184. DOI 10.53681/c1514225187514391s.33.241

А також:

1. Шаповалова Л. В. Рефлексія як феномен духовної культури. Літературні та філософські джерела рефлексії. *Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті*. Х., 1999-2000. № 6-1. С. 99-104.

2. Шаповалова Л. В. Виконавська рефлексія як об'єкт інтерпретології. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*: зб. наук. праць. Харків, ХДУМ ім. І.П. Котляревського, 2007. Вип.21. С. 178-188.

3. Шаповалова Л.В. В. Доценко – Ното musicus. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*. Вип.23 [Гітара як звуковий образ світу]. Харків : ХДУМ, 2008. С.48-58.

4. Shapovalova L. Spiritual reality of the musical Composition and Methods of its Cognition. *Music Science Today: the permanent and the changeable : abstracts of the 10th International Scientific Conference*. Daugavpils : Daugavpils University Academic Press «Saule», 2015. P. 16-18.

5. Shapovalova L. Interpretology as an integrative science. *XV Convegno Internazionale di Analisi e Teoria Musicale*. Istituto Superiore di Studi Musicali “G. Lettimi”. Rimini : UniversItalia, 2018.

6. Shapovalova L. The Reception of the East in the Chinese “Saga” by B.Britten (Genrestylistic Counterpoint of the Songs from China). *XVII International Conference on music analysis and theory*. 26-29 Novembre 2020. p. 68-69.

Підвищення кваліфікації та стажування:

Міжнародний музикознавчий семінар «Музикознавче слово в інформаційному контенті (пост)сучасності», Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової, 11-17.06.2018 р. Certificat № 207, (3 кредити ECTS, 108 год).

Міжнародний науково-мистецький проект «Практична музикологія»: «Поетика музичної творчості». 14-17.01.2022. Сертифікат № 133 (голова секції), 1 кредит ECTS 30 год.

Міжнародний проект «Art as support for victims of war a focus on children and families», курс лекцій (Хорватія, 08-18.09.2022). Сертифікат учасника № 9 (1 кредит ECTS, 30 годин).

Голова журі Першого Всеукраїнського конкурсу юнацької наукової творчості «Юні науковці в музичному всесвіті: у пошуках таємниць та відкриттів», 1–2 жовтня 2023 року., Сертифікат підвищення кваліфікації № 884 в обсязі 30 годин (1 кредит ECTS).

Міжнародний форум під патронатом Національної комісії України у справах ЮНЕСКО «Сила традицій: музика, театр, етнос, інклюзія» до 70-річчя України в ЮНЕСКО, 11–12.2024. Сертифікат № 1169 (1 кредит ECTS, 30 год).